

Datum

2022-07-08

Vår referens

Olle Ingvarsson

Utredningssekreterare

olle.ingvarsson@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Remiss angående Översyn av Malmö Leasing AB möjligheter att arbeta strategiskt med stadens fordonsflotta, inklusive ansvars- och kostnadsfördelning vid etablering av intern laddinfrastruktur ASN-2022-9478

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har bett arbetsmarknads- och socialnämnden att yttra sig kring utredningen *En optimerad och elektrifierad fordonsflotta för Malmö stads verksamheter*.

Utredningen är framtagen av stadskontoret och syftar till att utreda hur Malmö stad kan öka andelen eldrivna fordon och optimera användningen av fordonsflottan för att nå stadens miljö- och klimatmål.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ställer sig positiv till utredningens förslag om att ge det kommunala bolaget Malmö Leasing AB ett starkare mandat och fler verktyg avseende fordonshanteringen. Det bedöms öka bolagets förutsättningar att arbeta strategiskt och stadsövergripande. Förvaltningen ser även positivt på förslaget att etablera en stadsövergripande bilpool för att minska verksamheternas behov av leasade fordon.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen välkomnar utredningens förslag att tilldela Malmö Leasing AB det övergripande strategiska ansvaret för utredningen av laddplatser för elbilar, vilket innefattar bland annat inventering, behovsanalyser och dialog med fastighetsägare. Förvaltningen bedömer att det kommer underlätta verksamheternas omställning till elfordon.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen bedömer att förslagen kommer att medföra ökade kostnader för förvaltningen på kort sikt, och framhåller att de ekonomiska konsekvenserna behöver utredas ytterligare.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner yttrande avseende *En optimerad och elektrifierad fordonsflotta för Malmö stads verksamheter* enligt förvaltningens förslag.
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar yttrandet till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- Följebrev - Översyn av Malmö Leasing AB möjligheter att arbeta strategiskt med stadens fordonsflotta, inklusive ansvars- och kostnadsfördelning vid etablering av intern laddinfrastruktur

- G-Tjänsteskrivelse - Översyn av Malmö Leasing AB möjligheter att arbeta strategiskt med stadens fordonsflotta, inklusive ansvars- och kostnadsfördelning vid etablering av laddinfrastruktur
- En optimerad och elektrifierad fordonsflotta för Malmö stads verksamheter
- Text till missiv vid remissutskick
- G-Tjänsteskrivelse ASN 220831 Remiss en optimerad och elektrifierad fordonsflotta för Malmö stads verksamheter
- Förslag till yttrande - ASN 220831 Remiss en optimerad och elektrifierad fordonsflotta för Malmö stads verksamheter

Beslutsplanering

ASN presidieberedning 2022-08-09

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2022-08-16

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2022-08-31

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Kommunstyrelsen har bett arbetsmarknads- och socialnämnden att yttra sig kring utredningen *En optimerad och elektrifierad fordonsflotta för Malmö stads verksamheter*. Utredningen är framtagen av stadskontoret och syftar till att utreda hur Malmö stad kan öka andelen eldrivna fordon och optimera användningen av fordonsflottan för att nå stadens miljö- och klimatmål.

Utredningen består av två deluppdrag utifrån följande frågeställningar:

1. Hur kan det kommunala bolaget Malmö Leasing AB reformeras för att kunna arbeta strategiskt för en effektiv och optimerad fordonsflotta?
2. Hur bör ansvarsfördelning och finansiering av installation och drift av laddplatser (för elbilar) för Malmö stads verksamheter ordnas?

1.1 Bakgrund till uppdraget

Malmö stad har, i linje med de nationella miljö- och klimatmålen, antagit följande målsättningar:

- Att stadens fordonsflotta ska vara fossiloberoende från årsskiftet 2020/2021 och att minst 95 procent av stadens lätta fordon (exempelvis personbilar) ska drivas med biogas, vätgas, el eller laddhybridteknik;
- Att minst 15 procent av stadens lätta fordon ska drivas av *enbart* el;
- Att eldrivna personbilar och lätta transportfordon ska vara förstahandsvalet;
- Att stadens förvaltningar och bolag ansvarar för att användningen av bilpool övervägs för delar eller hela förvaltningens bilanvändning.

Uppföljningen har visat att målen om en fossiloberoende fordonsflotta och 15 procent elbilar inte uppnåtts och att utsläppen av växthusgaser inte minskar i tillräckligt snabb takt.

Som anledningar till den bristande måluppfyllelsen nämns följande:

- Att vissa verksamheter kräver speciella fordon som inte finns i eldrift eller med gasmotor;

- Att miljöbilsstrategin inte varit primärt styrande för förvaltningarnas och bolagens inköp av fordon;
- Att Malmö Leasing AB har ett begränsat mandat att styra inköpen av fordon till stadens verksamheter.
- Att den bristande tillgången till laddplatser försvårar omställningen till eldrivna fordon.

I enlighet med nationella riktlinjer ska drygt en tredjedel av de lätta fordon som kommuner upphandlar vara så kallade *rena fordon*. Från år 2025 kommer en striktare definition av *rena fordon* i praktiken innebära att endast eldrivna fordon kan klassas som rena. Utredningen framhåller att en utbyggnad av laddstolpar behöver ske om Malmö stad ska kunna öka andelen elfordon.

1.2 Utredningens genomförande

Utredningen har genomförts av konsultfirman AFRY tillsammans med en arbetsgrupp bestående av representanter från stadskontoret, Malmö Leasing, Parkering Malmö, miljöförvaltningen och serviceförvaltningen. I framtagandet av utredningen har intervjuer genomförts med representanter från flera av stadens förvaltningar och bolag samt med representanter från andra svenska kommuner om deras arbete med elfordon och laddinfrastruktur.

2. Deluppdrag - Rätt förutsättningar för Malmö Leasing

Inom ramen för det första deluppdraget utreds hur Malmö Leasing bör reformeras för att ge bolaget bättre förutsättningar att kunna arbeta strategiskt och stadsövergripande för en effektiv och optimerad fordonsflotta. Malmö Leasing AB är ett helägt kommunalt bolag som har i uppdrag att erbjuda leasing och uthyrning av fordon till stadens verksamheter. Utredningen konstaterar att bolagets möjligheter att arbeta strategiskt med stadens fordonsflotta är små. Således föreslås att dess uppdrag behöver förtydligas och dess beslutsmandat stärkas.

2.3 Utredningens slutsatser och förslag

För att det kommunala bolaget Malmö Leasing ska kunna arbeta strategiskt för en effektiv och optimerad fordonsflotta föreslår utredningen följande förändringar:

- Att Malmö Leasing ges ett utökat strategiskt uppdrag och fler verktyg i syfte att stärka bolagets beslutsmandat för att effektivare styra stadens verksamheter till rätt fordon utifrån verksamhetens behov och efter kostnads- och miljömässigt beaktande.
- Att Malmö Leasings ägardirektiv justeras för att bland annat tydliggöra bolagets ansvar för det strategiska klimat- och miljöarbetet kopplat till fordonshanteringen.
- Att Malmö Leasing tar fram en fordonspolicy i samverkan med stadens förvaltningar och bolag.
- Att Malmö Leasing etablerar en kommunövergripande bilpool för att optimera antalet fordon i staden och fordonens nyttjandegrad.
- Att varje förvaltning och bolag i staden ska ha en utpekad fordonsansvarig för att effektivisera kommunikationen mellan dem och Malmö Leasing.
- Att det utökade strategiska ansvaret även inkluderar ansvaret för att bygga upp en laddinfrastruktur för Malmö stads verksamheters fordon.
- Att Malmö Leasings organisation utökas med en strategisk funktion för att hantera de föreslagna uppgifterna.

3. Deluppdrag – Laddinfrastruktur för Malmö stads verksamheter

Inom ramen för det andra deluppdraget utreds hur ansvarsfördelning och finansiering av installation och drift av laddplatser (för elbilar) för Malmö stads verksamheter bör ordnas. Utbyggnaden av laddplatser till stadens verksamheter sker inte i tillräcklig takt och omfattning. Utredningen konstaterar att det saknas ett övergripande strategiskt ansvar för utbyggnaden samt en samordnad process för beställning och installation av laddplatser. Avseende det andra deluppdraget föreslås följande organisatoriska förändringar i syfte att öka takten i utbyggnaden av laddinfrastruktur för elbilar:

- Att Malmö Leasing tilldelas det övergripande strategiska ansvaret för utrullningen av laddplatser för verksamheternas elfordon. Det inkluderar det övergripande ansvaret för inventering, nödvändiga kartläggningar, behovsanalyser, dialog med fastighetsägare och lokalsamordnare samt uppföljning.
- Att det kommunala bolaget Parkering Malmö AB får en central roll i föreslagen organisation som den part som finansierar och äger laddplatserna där de förvaltar parkeringen.
- Att Malmö Leasing tillsammans med Parkering Malmö, serviceförvaltningen och andra berörda förvaltningar och bolag tar fram en handlingsplan för en löpande utbyggnad av laddplatser (på kommunens mark).
- En finansieringsmodell som bygger på att kostnaderna för utbyggnaden av laddplatser och elinfrastruktur på de berörda fastigheterna bärs av användarna. Det innebär att den som nyttjar laddplatsen får ett påslag på 440 kr exklusive moms vilket täcker samtliga investeringskostnader såväl som laddning.
- Att kostnaden för laddinfrastrukturen bekostas gemensamt inom avdelningen där avdelningschefen tar det övergripande ansvaret och kostnaden.

Förvaltningens överväganden

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen välkomnar utredningen och delar dess viljeinriktning.

Utredningen tar ett nödvändigt helhetsgrepp kring frågorna och fångar flera av förvaltningens utmaningar gällande utvecklingen av fordonsflottan. Förvaltningens bedömning är att förslagen kommer att underlätta omställningen till eldrivna fordon i verksamheterna och bidra till minskad miljö- och klimatpåverkan.

Deluppdrag 1: Rätt förutsättningar för Malmö Leasing

I det första deluppdraget ger utredningen förslag på hur det kommunala bolaget Malmö Leasing AB bör reformeras för att ge bolaget förutsättningar att arbeta mer strategiskt och stadsövergripande för en effektiv och optimerad fordonsflotta.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen delar utredningens bild av att ett utökat strategiskt uppdrag åt Malmö Leasing kan bidra till en effektivare styrning av fordonshanteringen inom stadens verksamheter. Bolaget besitter den expertis och kapacitet som krävs för att på ett stadsövergripande och grundligt sätt analysera behov och förutsättningar för omställningen. Förvaltningen bedömer därför att förslagen att stärka Malmö Leasings mandat samt centralisera och förtydliga ansvaret kommer att underlätta verksamheternas omställning till eldrivna fordon.

För att möjliggöra det anser arbetsmarknads- och socialförvaltningen att förslaget att justera Malmö Leasings ägardirektiv är en lämplig åtgärd.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen är positiv till förslaget att ta fram en stadsövergripande fordonspolicy. Förvaltningen bedömer att en fordonspolicy kan stärka och underlätta förvaltningens omställning samt bidra till en ökad tydlighet och riktning i det arbetet.

Förvaltningen ser även positivt på utredningens förslag att utse en fordonsansvarig i varje förvaltning. Det kan bidra till en tydligare struktur och ansvarsfördelning inom förvaltningen, samt förenkla kommunikationen mellan förvaltning och Malmö Leasing. Förvaltningen framhåller dock att det behöver tydliggöras vad som förväntas av en sådan funktion och var i organisationen den bör vara placerad för att kunna etablera ett gott samarbete med fordonsansvariga på andra förvaltningar. Det bör även klargöras vilka kostnader för förvaltningen en sådan roll kan medföra.

Malmö stads mötes- och resepolicy fastslår att cykel, gång och kollektivtrafik ska vara förstahandsvalet för stadens anställda.

Det har många fördelar ur ekonomiska såväl som hälso- och miljömässiga perspektiv. I de verksamheter inom arbetsmarknads- och socialförvaltningen där bilar är nödvändiga för uppdraget är det emellertid centralt att behovet kan tillgodoses. Det ska då göras så miljömässigt som möjligt. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen anser att förslaget att etablera en stadsövergripande bilpool kan vara en viktig del i det arbetet.

En bilpool kan minska verksamheternas behov av att leasa bilar. Det gäller i synnerhet inom de verksamheter där behoven av bil är mindre och resorna som behöver göras är kortare.

I vissa av förvaltningens verksamheter är behovet av bil emellertid centralt för att kunna utföra uppdraget. Inom exempelvis socialtjänsten sker resor ofta utanför kommunen, och inte sällan utanför regionen. Brådskande och akuta ärenden förekommer, även på kvällar och helger. Det är därför centralt att bilar finns att tillgå med kort varsel. Det gör att tillgänglighet och närhet till verksamheterna är viktigt att beakta i utformningen av bilpoolen. Det kommer att påverka i vilken utsträckning en bilpool kan ersätta leasade bilar i arbetsmarknads- och socialförvaltningens verksamheter.

Deluppdrag 2: Laddinfrastruktur för Malmö stads verksamheter

Kopplat till det andra deluppdraget lämnar utredningen förslag på hur utbyggnaden ska organiseras, hur laddplatserna ska drivas, samt hur finansieringen ska lösas avseende investeringskostnader och användning av laddplatser.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen välkomnar utredningens förslag att tilldela Malmö Leasing det övergripande strategiska ansvaret för utrullningen av laddplatser. Det inkluderar ett övergripande ansvar för inventering, nödvändiga kartläggningar, behovsanalyser, dialog med fastighetsägare och lokalsamordnare samt uppföljning.

Förvaltningen bedömer att det kommer sänka trösklarna för verksamheterna att ställa om till elfordon och därmed bidra till att minska förvaltningens miljö- och klimatpåverkan. Inventering och behovsanalyser kommer också att vara viktiga bidrag i arbetet att optimera verksamheternas bilanvändning och möjligheter att minska antalet leasade bilar till förmån för en bilpool.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har verksamheter i ett stort antal fastigheter. En stor andel av fastighetsägarna är privata. Hur utbyggnaden av laddplatser ska ske i dessa fall framgår

inte tydligt av utredningen och behöver därför klargöras ytterligare.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen är positiv till att Malmö Leasing ges ett övergripande ansvar för att föra dialog även med fastighetsägarna, inklusive de privata, för att möjliggöra en utbyggnad.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen bedömer att den föreslagna finansieringsmodellen för utbyggnaden av laddplatser är rimlig. Den innebär att investeringskostnaderna bärs av de som nyttjar laddplatsen genom ett påslag på omkring 440 kr per månad som täcker samtliga investeringskostnader såväl som laddning.

Vidare delar arbetsmarknads- och socialförvaltningen utredningens bedömning att kostnaderna bör fördelas på ett sätt så att de inte belastar enskilda enheter eller sektioner.

Ekonomiska konsekvenser

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen bedömer att förslaget att öka andelen eldrivna fordon kommer att medföra ökade kostnader på kort sikt. Det beror på elbilars högre inköpspris och försäkringskostnader.

Givet stadens miljö- och klimatmål är det dock kostnader som kommer att behöva tas förr eller senare oavsett utredningens specifika förslag. Vidare påverkas förvaltningens kostnader även av verksamheternas förmåga att minska antalet leasade fordon till förmån för en gemensam bilpool.

Hur stora kostnadsminskningar det kan medföra beror på i vilken utsträckning bilpoolen kan ersätta de leasade bilarna. Frågan behöver utredas vidare. Slutligen kan förslaget att varje förvaltning bör ha en utpekad fordonsansvarig leda till ökade kostnader för förvaltningen, beroende på rollens utformning.

Jämställdhetsperspektiv

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har i bedömningen av ärendet beaktat jämställdhetsperspektivet och bedömer att utredningens förslag inte skulle få några konsekvenser sett till ett verksamhetsperspektiv.

Barnperspektiv

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen bedömer att förslagen kommer leda till minskade utsläpp och förbättrad luftkvalitet vilket har positiv påverkan på barns hälsoutveckling. Ur ett verksamhetsperspektiv bedöms utredningens förslag inte få några särskilda konsekvenser för barn.

Ansvariga

Jonas Magnusson Enhetschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef